

Matematičke vijesti i zanimljivosti

Protjeklo razdoblje najviše su obilježile razne nagrade: Abelova nagrada, Fieldsova medalja. . . , u Hrvatskoj su dvojica matematičara dobila državnu nagradu za znanost. Međunarodna matematička olimpijada je ponovo okupila mlade matematičare. . . .

Lennart Carleson dobio Abelovu nagradu

Dobitnik Abelove nagrade za 2006. godinu je **Lennart Carleson** sa švedskog Kraljevskog instituta za tehnologiju. Norveška akademija znanosti dodijelila je 6 milijuna kruna za njegove doprinose harmonijskoj analizi i dinamičkim sistemima.

Lennart Carleson

Veliki manjak nastavnika u *New Yorku*

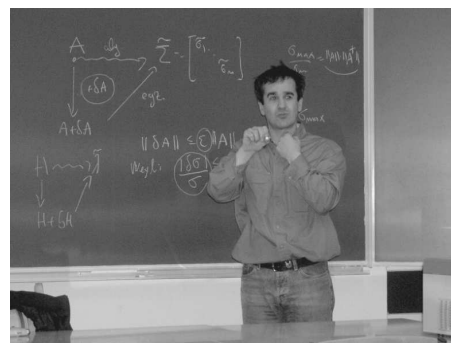
U travnju je grad New York najavio kako će grad ponuditi poticaje i potpore za podmirenje troškova stanovanja do 14,000 \$ kako bi privukao nastavnike matematike i prirodoslovnih predmeta u New York.

Cilj programa je privući stotine novih nastavnika koji nedostaju u gradu. Trenutno nedostaje oko 600 kvalificiranih nastavnika matematike. Novac će biti isplaćen u obliku 5000 \$ dotacija za početne troškove stanovanja i još 400 \$ mjesečnih subvencija za stanovanje. Ovaj plan je još jedan od postojećih kako bi se nastavnici privukli u grad.

Državna nagrada za znanost dvojici matematičara

Odbor za podjelu DRŽAVNIH NAGRADA ZA ZNANOST donio je odluku o dodjeli državnih nagrada za znanost za 2005. godinu.

Nagradu je dobilo 29 znanstvenika među njima i dvojica matematičara: nagradu za životno djelo dobio je prof. dr. sc. **Svetozar Kurepa**, a godišnju nagradu prof. dr. sc. **Zlatko Drmač**. Nagrada za životno djelo iznosi 80,000 kuna, a godišnja nagrada 30,000 kuna.

Zlatko Drmač

MMO 2006.

Ove godine 47. međunarodna matematička olimpijada održana je u Ljubljani. Sudjelovalo je oko 500 srednjoškolaca iz cijelog svijeta.

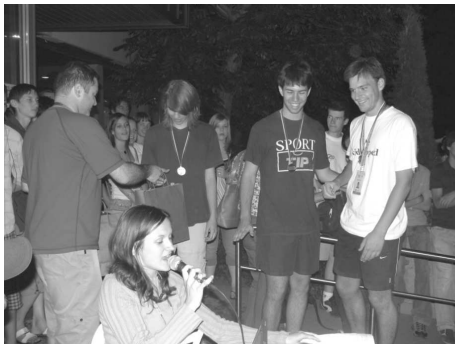
Učenici na djelu

Najbolje rezultate postigle su sljedeće zemlje:

1. **Kina** 214 bodova (6Z)
2. **Rusija** 174 boda (3Z 3S)
3. **Koreja** 170 bodova (4Z 2S)

4. **Njemačka** 157 bodova (4Z 2B)
5. **SAD** 154 boda (2Z 4B)
6. **Rumunjska** 152 boda (3Z 1S 2B)
7. **Japan** 146 bodova (2Z 3S 2B)
8. **Iran** 145 bodova (3Z 3S)
9. **Moldavija** 140 bodova (2Z1 S3B)
10. **Tajvan** 136 bodova (1Z 5S)

(Oznaka *aZ bS cB* znači *a* zlatnih, *b* srebrnih i *c* brončanih medalja.)

Naši su ipak osvojili zlato - u odbojci

Hrvatska ekipa s osvojena 72 boda bila je 54. od ukupno 90 ekipa koje su sudjelovale. **Goran Dražić** (4. razred, V. gimnazija, Zagreb) osvojio je SREBRNU MEDALJU, a **Nikola Adžaga** (3. razred, V. gimnazija, Zagreb) BRONČANU MEDALJU, dok su **Luka Žunić** (3. razred, Gimnazija A. Mohorovičića, Rijeka) i **Josip Saratlija** (4. razred, III. gimnazija, Split) dobili POHVALU. Ovu olimpijadu obilježila je jedna sporna bodovna shema, koju su mnogi ocijenili nepravednom.

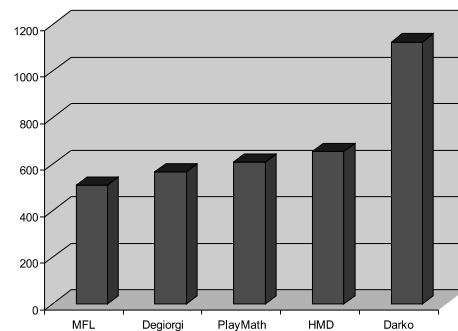
Najposjećenije matematičke web-stranice u Hrvatskoj

Na ovo pitanje teško je dati odgovor. No možemo objaviti rezultate mjerenja HRVATSKOG ELEKTRONSKOG MATEMATIČKOG ČASOPISA *math.e* (koji sigurno spada na ovu listu). *math.e* mjeri s koje stranice dolazi najviše *različitih* posjetitelja i još neke karakteristike. Trenutno stanje je sljedeće (poredak matematičkih stranica iz Hrvatske)

1. *Matematika za osnovnu i srednju školu*
<http://www.hr/darko/mat/matlink.html>
2. *Hrvatsko matematičko društvo*
<http://www.math.hr/hmd/news>
3. *PlayMath*
<http://playmath.skolstvo.t-com.hr>

<http://playmath.skolstvo.t-com.hr>

4. *Forum Degiorgi* - za podršku nastavi PMF-Matematičkog odjela
<http://degiorgi.math.hr/forum>
5. *Matematičko fizički list*
<http://www.math.hr/mfl>

Statistika posjeta s navednih stranica

Treba napomenuti da ovakva lista ima nekih bitnih nedostataka. Vodi se evidencija adresa, pa se recimo glavna *PlayMath*-ova stranica vodi kao 4 stranice:

- <http://playmath.skolstvo.t-com.hr>,
- <http://playmath.skolstvo.t-com.hr/index.php>
- <http://playmath.skolstvo.htnet.hr>,
- <http://playmath.skolstvo.htnet.hr/index.php>,

stranice na domeni www.math.hr nedavno su prešle na domenu web.math.hr pa je brojač za njih krenuo ispočetka... Unatoč svemu, možemo ipak reći da ovih 5 stranica i časopis *math.e* sigurno spadaju među najposjećenije matematičke stranice u Hrvatskoj.

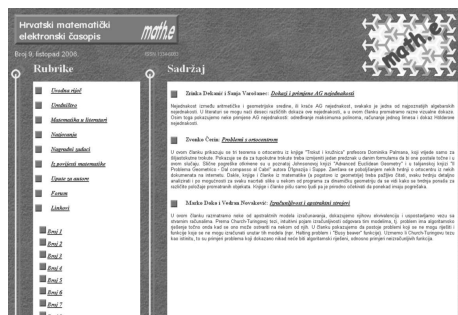
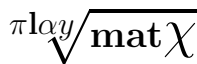
Novi najveći poznati prosti broj

Stranice **GIMPS**-a objavile su kako je pronađen novi, do sada 44. otkriveni Mersennov prosti broj. Riječ je o broju $2^{32,582,657} - 1$, koji ima 9,808,358 znamenaka i predstavlja najveći do sada poznati prosti broj. Nagrada EEF¹-a od 100000 \$ za prosti broj s 10,000,000 znamenaka tako još uvijek nije osvojena!

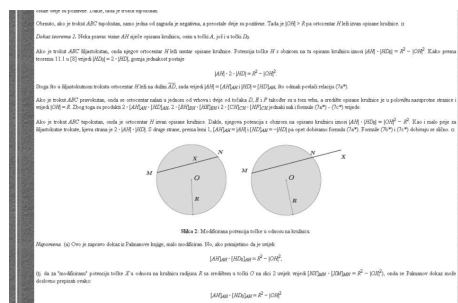
Izašao 9. broj časopisa *math.e*

Na adresi <http://web.math.hr/mathe> objavljen je deveti broj časopisa *math.e*. Ovaj broj donosi tri matematička članka:

- **Zrinka Dekanić i Sanja Varošaneć:**
Dokazi i primjene AG nejednakosti
- **Zvonko Čerin:**
Problemi s ortocentrom
- **Marko Doko i Vedran Novaković:**
Izračunljivost i apstraktni strojevi

Naslovnica

Jedan od članaka

U rubrici MATEMATIKA U LITERATURI objavljena je priča *Crkva četvrtre dimenzije* poznatog američkog matematičara i pisca **Martina Gardnera**. Od ostalih novosti izdvajamo nagradni zadatak i upute za autore budućih članaka u časopisu. Uredništvo očekuje Vaše priloge, rješenja nagradnog zadatka te primjedbe, sugestije i komentare vezane uz deveti broj!

Međunarodni matematički kongres i dodjela Fieldsovih medalja

U Madridu je održan međunarodni matematički kongres koji je okupio matematičare sa svih strana svijeta.

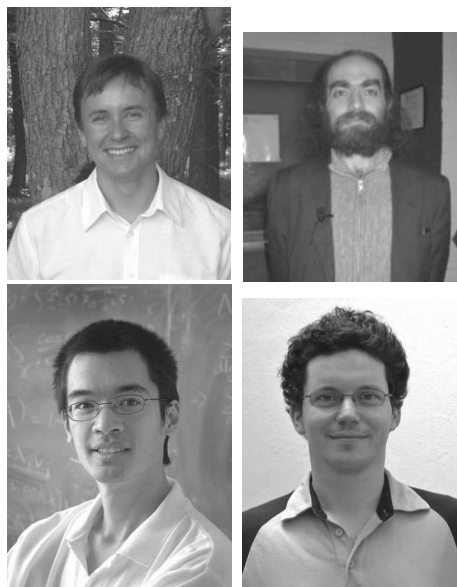
Na početku kongresa dodijeljene su nagrade² Međunarodne matematičke unije (IMU).

Fieldsovu medalju dobili su

- **Andrei Okounkov** za svoje doprinose u povezivanju *teorije vjerojatnosti, teorije reprezentacija i algebarske geometrije*;
- **Grigori Perelman** za svoje rezultate u *topologiji i geometriji*;

¹O kojoj ste imali priliku čitati u članku *Iva Kelava: Pronađen 40. Mersennov prosti broj!*, *PlayMath* br. 4(2003), str. 4-5.

²O nagradama Međunarodne matematičke unije bilo je govora u prošlom broju *PlayMath*-a. Vidi Dijana Kreso: *Fieldsova medalja*, str. 27-28.

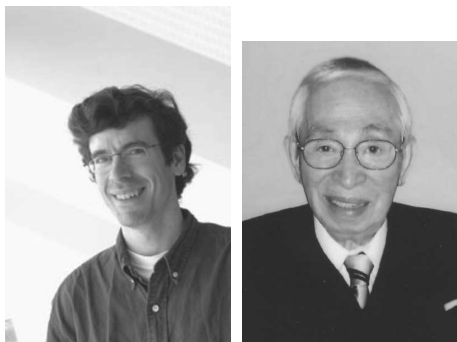

Dobitnici Fieldsovih medalja: Okounkov, Perelman, Tao, Werner

- **Terence Tao** za svoje doprinose *parcijalnim diferencijalnim jednadžbama, kombinatorici, harmonijskoj analizi i teoriji brojeva*;
- **Wendelin Werner** za svoje doprinose *stohastičkoj Loewner evoluciji, geometriji dvodimenzionalnog Brownovog gibanja*.

Nevanlinninu nagradu dobio je **Jon Kleinberg** za teoretske doprinose informacijskim znanostima (računarstvu): mrežnoj analizi, spremanju podataka...

Ove godine prvi put je dodijeljena i **Gaussova nagrada** za primijenjenu matematiku koju je dobio japanski matematičar **Kiyoshi Itô** za svoje doprinose razvoju *stohastičke analize*.

Dobitnici Nevanlinnine i Gaussove nagrade: Kleinbreg i Itô

Medijski je bilo najviše po praćeno Perelmanovo odbijanje Fieldsove medalje.